Należytość pocztowa opłacona gotówką

TYGODNIK ŻYDOW

Organ Organizacji Syjonistycznej w Tarnowie

Rok XII | Tarnów, piątek 12 maja 1939 r. | Nr. 18

„Syjonizm dąży do stworzenia publiczno-prawnie zagwarantowanej siedziby dla narodu żydowskiego w Palestynie".

(Bazylea 1897)

Nr. tel. 45 Konto P. K. O. 410.288

Redakcja i administracja: pl. Kazimierza W. 3

Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 popołudniu

Rękopisów nie zwraca się

TREŚĆ:

Dr S. GOLDBERG

CZWARTA ROCZNICA

„Dziadowie nasi nie pamiętają innego czasu, jak czasy niewoli, czasy męki, którą naród cały tutejszy znosił: czy chrześcijanin, czy Żyd, czy Polak, czy Białorusin. Polska, której mam zaszczyt być przedstawicielem, polskie wojsko, któremu mam honor przewodzić, z chwilą uzyskania swej własnej swobody, z chwilą możliwości oddychania pełną piersią, postanowiło przeciwstawić systemowi gwałtu i przemocy, system swobody".

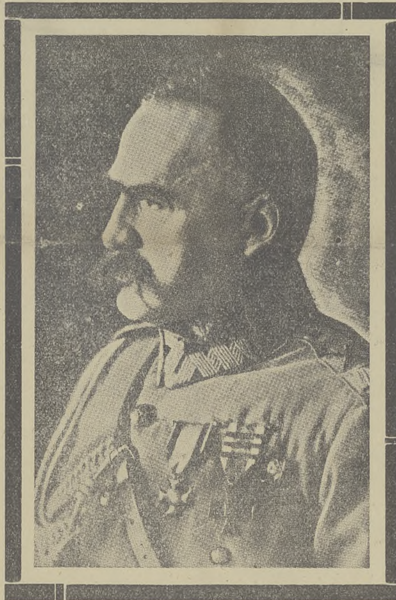
(Józef Piłsudski do delegacji żydowskiej w r. 1919)

Minęły cztery lata, gdy na wieść o śmierci Józefa Piłsudskiego serca zamarły w piersiach ludzkich na terenie całej Polski. Dopiero cztery lata — a zdaje się, że to już tak dawno, kiedy odszedł Ten, który był symbolem niewzruszalnych podstaw, na których budowało się życie odrodzonej Polski i milionów Jej obywateli.

Odszedł przed czteroma laty Ten, który myślał za wszystkich, działał gorączkowo pomny niejako, że w pewnym momencie nie stanie i świadom tego, że wtedy właśnie będzie najbardziej potrzebny — który wysilał myśl geniusza, aby zabezpieczyć Państwo Polskie w autorytecie zbiorowym po odejściu autorytetu jednostki, który pouczał naród, ćwiczył jego kierowników i zaprawiał uczniów do objęcia rządów.

Słabość Polski przedrozbiorowej była dla Niego wiecznym memento. Chciał dać Polsce silny rząd, któryby czerpał autorytet z zaufania ogółu.

Piłsudski przez całe Swoje życie walczył o powstanie Rzeczypospolitej i utrwalenie Jej potęgi. Szedł ku wytkniętemu i

wzniosłemu celowi przez cele więzienne, tajgi sybirskie, przez perspektywę szubienicy. Danym Mu było na własne oczy oglądać wielki cel urzeczywistniony, pracować nad realizacją wyśnionego ideału wielu pokoleń.

Pierwszy MarszałePk olski nie pozostawił testamentu politycznego, ale za testament polityczny należy uważać konstytucję kwietniową z r. 1935, na której widnieje Jego podpis.

Jak wielkie stworzył dzieło — okazuje się w obecnych przełomowych i burzliwych czasach.

Jeżeli wszyscy obywatele polscy są spokojni o byt i przyszłość Państwa, jeżeli wobec groźby zewnętrznej wszyscy obywatele okazali hart ducha i gotowość do wszelkich ofiar — jest to zasługą Piłsudskiego, który pouczał naród, że jedynie silna władza i silna Armia są najlepszą rękojmią niezawisłości i potęgi Państwa.

Silna władza i silne rządy nie są identyczne ze systemem gwałtu i przemocy wobec własnych obywateli, przeciwnie — silna władza miała służyć systemowi swobody, o którym wspominał Wielki Marszałek w r. 1919 wobec delegacji żydowskiej.

Silna władza rządu — system swobody obywatelskiej i konstytucja — oto wartości, na których Piłsudski opierał budowę Państwa i które — gdy będą wykonane — zapewnią Państwu rozwój oraz potęgę Państwa, jakoteż dobrobyt wszystkich obywateli.

Program uroczystości żałobnych

dnia 12 maja 1939 roku.

Godz. 9·— nabożeństwo żałobne w kościele katedr.,
„ 9·— nabożeństwo żałobne w nowej synagodze,
„ 19·— capstrzyk orkiestry wojskowej z werblami,
„ 20·15 zbiórka wojska, oddziałów P. W., Związków sfederowanych, organizacyj społecznych i ludności cywilnej na boisku sportowym w koszarach E. Plater przy ul. Piłsudskiego 18 (szpital wojskowy),
„ 20·30 odebranie raportu przez kom. garnizonu,
„ 20·40 do 20·44 bicie werbli,
„ 20·44 zapalenie stosu,
„ 20·45 do 20·48 „Chwila ciszy",
„ 20·48 do 20·50 bicie dzwonów kościelnych,
„ 20·50 odczytanie wyjątków z pism Józefa Piłsudskiego przez komendanta garnizonu,
„ 21·— modlitwa.

Moment rozpoczęcia „Chwili ciszy" poda strzał z moździerzy z ogrodu miejskiego, kończy „Chwilę ciszy" dźwięk dzwonów kościelnych.

Proszę wszystkich mieszkańców miasta o uczczenie tego dnia żałoby Narodowej, o udekorowanie domów flagami państwowymi, opuszczonymi do połowy masztu i przewiązanymi krepą żałobną o jednej kokardzie i o dwu wstęgach szerokości 15 cm. (końce wstęg sięgać mają do dolnego brzegu płatu flagi).

Flagi należy wywiesić dnia 11 maja 1939 o godz. 19 do godz. 5 rano dnia 13 bm.

W tym czasie winny być również przysłonięte krepą podobizny Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Zapraszam wszystkie organizacje z pocztami sztandarowymi i ludność do licznego wzięcia udziału w nabożeństwach i żałobnym obchodzie.

Prezydent miasta
dr Mieczysław Brodziński

„Przez oświatę i kulturę żołnierza do potęgi Państwa"

W roku bieżącym, podobnie jak i w roku ubiegłym, tydzień propagandy i zbiórki Polskiego Białego Krzyża odbędzie się w okresie od 12 do 18 maja. Hasłem tygodnia jest „przez oświatę i kulturę żołnierza do potęgi Państwa.

Komitet honorowy tygodnia Polskiego Białego Krzyża — stanowią: P. Marszałkowa Marta Rydz-Smigłowa, P. Min. Spraw Wojsk. Gen. Dyw. Tadeusz Kasprzycki, P. Min. W. R. i O. P. Prof. Dr Wojciech Swiętosławski.

Obywatele!

Przed 20 laty w okresie zmagań o granice Ojczyzny powstał Polski Biały Krzyż. W okresie krwawych zmagań na froncie i później w czasach pokoju Polski Biały Krzyż niezmordowanie, nieustępliwie prowadzi swą pracę — opieki nad żołnierzem.

Nietylko bowiem rany i choroby trzeba leczyć. Wojsko niech będzie również szkołą duchową dla tych — którzy nie mogli przez szkołę taką w życiu przejść.

Każdy żołnierz niech wyjdzie z wojska nie tylko jako wyćwiczony obrońca Ojczyzny, ale jako świadomy swych praw i obowiązków obywatel.

Ku temu dąży praca Polskiego Białego Krzyża. Środkiem zaś do tego celu jest oświata w wojsku.

Dlatego też każdy obywatel winien nieść współpracę i pomoc Polskiemu Białemu Krzyżowi. O żołnierzu nie wolno pamiętać tylko wtedy — gdy zbliża się chwila alarmu. O żołnierzu należy pamiętać zawsze. Nie wystarcza jednak — pamiętać — trzeba się nim opiekować, zespalać żołnierza ze społeczeństwem, a społeczeństwo z żołnierzem.

Zapisujcie się na członków Polskiego Białego Krzyża.

A CZEKA NA WYZWOLENIE

zwolenie Galilei

olitycznej, mimo stałych ch ataków na nasze dzieło, się z trudnościami zewnętrznymi i w ymi nie ustaje nawet na chwilę nasza praca odbudowawcza i kolonizacyjna. Jiszuw nietylko broni dzielnie starych pozycji, ale także zdobywa systematycznie ciągle nowe placówki.

Ważą się obecnie losy Palestyny. Wrogowie nasi knują zamach na nasze dzieło, w szczególności knują różne plany celem uniemożliwienia ekspansji w Galilei, która jest kluczem do bram Palestyny, a która jest najpiękniejszą i najżyźniejszą częścią Palestyny.

Keren Kajemet Leisrael postanowił jednak zdobyć mimo wszystko Galileę dla kolonizacji żydowskiej. Początek już jest zrobiony. Założono już tam pierwsze osiedla. Bohaterska nasza młodzież obsadziła tam kluczowe pozycje, których w żadnych warunkach nie opuszczą. Ale to tylko początek, za którymi muszą przyjść dalsze pozycje.

Musimy naprawić nasze zaniedbania. Musimy pamiętać, że wielki rozwój Palestyny w okresie prosperity i wysoka koniunktura gospodarcza nie objęły swym zasięgiem Galilei, której tereny leżą odłogiem i czekają na ręce naszych chaluców. Obecnie Keren Kajemet Leisrael postawił sobie za cel wyzwolenie Galilei.

I nie ulega wątpliwości, że cel ten zostanie zrealizowany, bo Keren Kajemet nigdy nie zawiódł. Tam gdzie się wyciągnęła ożywcza dłoń KKL., tam odwieczne odłogi zamieniają się w grunta uprawne, tam bagna ustępują kwitnącym polom i ogrodom, tam pustynia pokrywa się osadami pełnymi życia i twórczej pracy. I teraz można być pewnym, że uda się KKL. obudzić Galil z wielowiekowego snu, że wkrótce te pustkowia się zaludnią i zaroi się ta okolica od chaluców, zabrzmi dźwięk pieśni i odgłos traktoru i pługa, a praca zakipi wokoło. A wtedy — dziś martwy, zaniedbany Galil ożyje i rozbuduje się w swej pięknej krasie i stanie się wielkim ośrodkiem kolonizacji żydowskiej. W ten sposób powstanie nowe centrum żydowskie, znacznie się wzmoże pojemność kraju i znów zbliży się o znaczny odcinek drogi ostatni cel — powstanie Siedziby Narodowej.

Ale, ażeby to wielkie zamierzenie stało się rzeczywistością, potrzeba środków, trzeba znacznych kapitałów. Na zdobycie omawianych obszarów potrzeba pół miliona funtów, a to dodatkowych ponad stałe wpływy. Podstawę bowiem tego kapitału nie mogą stanowić regularne dochody KKL., gdyż są one przeznaczone na poprzednio już pertraktowane kupna. Pozatem nie może się KKL. wiązać wyłącznie z jedną okolicą Palestyny, chociażby nader ważną, nie może on zaniedbywać innych obszarów kraju. Dlatego proklamowano specjalną akcję „Hagalila", która prowadzona jest obecnie na terenie Tarnowa i KKL zwraca się z apelem do społeczeństwa żydowskiego w naszym mieście o poparcie tego nowego wielkiego i pożytecznego planu.

Przeżywamy obecnie ciężki okres. Coraz nowe trudności piętrzą się na drodze naszego dzieła, różni wrogowie usiłują wstrzymać pęd naszego rozwoju, ale nie myślimy mimo to wstrzymać naszą pracę ani na chwilę. Czynniki zewnętrzne mogą nam utrudnić naszą pracę, mogą nam postawić wiele przeszkód, ale realizacja celu ostatecznego zależy tylko od nas. Odpowiednio do naszej pracy i do naszych ofiar posuniemy się naprzód. Otóż znowu przed nami wielkie i kolosalne zadanie, cel wzniosły, który otwiera przed nami szerokie horyzonty, a tylko od nas i naszej ofiarności zależy, czy stanie się rzeczywistością. Spodziewać się należy, że społeczeństwo żydowskie oceni i poprze należycie te zamierzenia Keren Kajemeth, umożliwiając mu realizację tego nowego i wielkiego zadania.

Akcja Hagalila w Tarnowie

Tegoroczna akcja Hagalila została zainaugurowana w Tarnowie wielką konferencją propalestyńską, odbytą z inicjatywy lokalnej komisji Żydowskiego Funduszu Narodowego w niedzielę 7 b. m przy licznym udziale działaczy z wszystkich frakcji syjonistycznych.

Zagaił konferencję prezes komisji KKL. tow. Henryk Fluhr, poczym przemówienia o znaczeniu akcji Hagalila wygłosili pp. dr Aptowa, dr J. Spiro z Krakowa, dr Chomet, Scheiman z Krakowa oraz dr Porecki z Palestyny.

Wszyscy mowcy wskazali na wielkie znaczenie polityczne i gospodarcze, jakie posiada wyzwolenie Galilei, szczególnie obecnie, kiedy los Palestyny ma być rozstrzygnięty przez władzę mandatową, która liczy się przedewszystkim z faktami realnymi, z konkretnymi zdobyczami. Mowcy wzywali zatem obecnych do intensywnej pracy na rzecz powyższej akcji, by w ten sposób jiszuwowi palestyńskiemu, który wykazuje tyle bohaterstwa, tyle hartu ducha i wytrwałości, który mimo teroru, mimo przeszkód nie opuścił ani jednej pozycji, aby temu jiszuwowi umożliwić dalszą ekspansję i wybudowanie nowych pozycyj, nowych osiedli-twierdz.

Licznie zebrani działacze syjonistyczni wysłuchali w skupieniu interesujących wywodów mowców, po czym wszyscy wyrazili gotowość współpracy przy tej akcji.

Akcja zbiórkowa na rzecz Hagalila rozpoczęła się w Tarnowie zaraz nazajutrz przy udziale tow. dra Poreckiego z Palestyny, a pierwsze wyniki wskazują na to, że społeczeństwo żydowskie naszego miasta ma należyte zrozumienie dla akcji wykupienia ziemi w Górnej Galilei i składa odpowiednie datki na ten cel.

Na czwartek, 11 bm. zwołano do lokalu org. syjon. zebranie działaczy syjonistycznych, na którym delegat centrali KKL w Jerozolimie tow. dr Porecki ma wygłosić referat o obecnej sytuacji politycznej w syjonizmie i w Palestynie

W niedzielę 13 bm. o godz. 4 po poł. w budynku gimnazjum hebrajskiego ul. Topolowa odbędzie się: zebranie syjonistycznych organizacyj Młodzieży na którym wygłosi referat delegat Centrali Keren Kajemeth z Palestyny dr Porecki. Przed zebraniem odbędzie się uroczysty raport.

Podziękowanie

Wszystkim WPaniom i WPanom za tak skuteczną współpracę w akcji „Bal bez balu" przeprowadzonej w ostatnim czasie na rzecz Zakładu sierot, jakoteż WPani drowej **POLI HOLLENDEROWEJ** za ofiarowaną w związku z wspomnianą akcją sztuczkę płótna na koszulki dla dziewcząt — wyraża tą drogą serdeczne podziękowanie

Zarząd Zakładu Sierot Żyd. w Tarnowie

Pożegnanie chaluców w org. „Hanoar Hacijoni"

Nie była to ani impreza, ani uroczystość. Proste, skromne pożegnanie w stylu, który się wytworzył i ustalił na wielu podobnych pożegnalnych plenarkach naszego gniazda w ciągu ostatnich lat. W programie tej plenarki nie było niczego nadzwyczajnego, żadnych efektów; nawet przemówień nie było, lecz zwykła pożegnalna rozmowa kilku starszych i młodszych. Ale czuliśmy, że ta godzina plenarki piękniejsza i ważniejsza jest od wszystkich uroczystości, raportów i imprez; że to, co tu się dzieje jest istotne i decydujące; że wszystko inne to tylko przygotowanie, a to jest właśnie cel. Czuliśmy, że bardziej niż ilość ludzi na raporcie, że więcej niż wieczorynki i akademie decyduje o wartości naszego gniazda fakt, że po niedawnym wyjeździe Heli, po pożegnaniu Wiktora i po obecnej aliji Franki i Chaima — liczba członków gniazda tarnowskiego w kibucach Tel-Jicchak i Szoraszim zaokrągliła się do piętnastu.

To też w słowach tych, którzy zabrali głos, by w imieniu poszczególnych gdudów pożegnać odjeżdżających, dominowała nuta dumy i radości. Dumy — bo grupa wychowanków gniazda tarnowskiego w kibucach dobrze się spisuje i powiększa się; nasi ludzie w Tel Jicchak i Szoraszim stoją na wysokości niesłychanie trudnego zadania, które wzięli na siebie. Radości — bo można stwierdzić fakt, że nie przerwała się ciągłość naszej pracy, że nie zdołano powstrzymać aliji chaluców, nie zdołano odciąć od Palestyny dopływu nowych ludzi, nowych sił.

Trudna jest dziś droga wiodąca chaluca do kraju jego przeznaczenia, ale nie zabraknie tych, którzy chcą tą drogą pójść. Ciężko zmaga się z trudnościami jiszuw palestyński w walce o realizację syjonizmu; ale nie zabraknie gorących serc i młodych ramion gotowych poświęcić się tej walce.

Jeszcze jedną myśl z naciskiem podkreślono na tej pożegnalnej plenarce: Zadanie naszych „olim" jest podwójne. Mają być chalucami odrodzenia narodu, żołnierzami w walce o zdobycie ziemi, równocześnie muszą być pionierami idei ogólno-syjońskiej, muszą współpracować przy zdobyciu nowych placówek dla naszego ruchu, muszą dbać o powiększenie wpływu ogólnego syjonizmu w jiszuwie, a to tym bardziej, że przeciw ogólnemu syjonizmowi istnieje w Erec dużo uprzedzeń. Należy te uprzedzenia usunąć. Trzeba walczyć o zdobycie umysłów i serc dla ruchu, który żąda zjednoczenia wysiłków wszystkich warstw jiszuwu dla wspólnej pracy. Musi się zdobyć jiszuw dla ogólno-syjońskiej myśli o prymacie interesów narodowych nad klasowymi, o prymacie idei syjońskiej nad innymi przekonaniami. Jiszuw tę zrozumiałą prawdę przyjmuje niechętnie i opornie. Dlatego trudne jest zadanie naszych kibuców w Erec. Niech im w ich ciężkiej pracy ułatwi wytrwanie świadomość, że tu w golusie stoją za nimi zwarte szeregi Hanoar Hacijoni, liczne kadry chaluców gotowych do pójścia ich drogą.

Raz tylko w tej godzinie pożegnania odezwał się głos nietylko wzruszony ale i smutny. To młoda dziewczynka z kwucy „Szibolet" chce pożegnać wyjeżdżającą kierowniczkę. Cieszy się, że kierowniczka ich kwucy wyjeżdża do kibucu, ale trudno jej jest się z nią rozstać. Wierzy, że się z nią spotka kiedyś w Erec, ale trzeba na to zobaczenie się tyle lat czekać!

Silniej i pewniej brzmi tradycyjne „lehitraot baarec" u członków grup starszych. Dla nich to „lehitraot" to nie frazes, ani formułka pożegnania. U nich słowo to oznacza — decyzję.

„Techezakna" — niech wzmocnią się ramiona tych, którzy tam w Erec walczą. Niech nie upadają na duchu, bo oto tu stoją wyprężeni na „hakszew"ci, dla których ta pieśń jest przysięgą.

N.

W niedzielę, dnia 7 b. m. odbył się w lokalu własnym zjazd kierowników gniazd i członków hanhagi gniazd Hanoar Hacijoni zachodniej Małopolski. W zjeździe wzięli udział członkowie Komendy Naczelnej L. Lustig i H. Neubauer. W toku całodziennych obrad omówiono pracę na rzecz K. K. L., akcję szeklową, pracę na rzecz Ezry Chalucowej, przygotowania do kolonii letnich i pracę w galilach. Sprawozdania przedstawicieli gniazd wykazały wzrost liczebny i wzmożenie pracy na każdym polu życia syjonistycznego. Zjazd zakończono odśpiewaniem Hatikwy.

Z okazji święta Lag Baomer odbyły się w lokalu organizacyjnym plenarki warstwy młodszej i starszej poświęcone świętu. W plenarkach wzięli również udział członkowie Komendy Naczelnej.

Bojkot towarów, filmów i czasopism niemieckich

Dnia 7 maja 1939 r. odbyło się zebranie organizacyjne komitetu dla bojkotu czasopism i towarów pochodzenia niemieckiego — z inicjatywy Zarządu Powiatowego Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny w Tarnowie.

W zebraniu wzięli udział przedstawiciele Federacji P.Z.O.O., przedstawiciele kupiectwa tarnowskiego, restauratorów, sprzedawców gazet oraz reprezentanci prasy.

Po ożywionej dyskusji na temat wprowadzenia w czyn propozycji bojkotowania prasy niemieckiej i wszelkich towarów pochodzenia niemieckiego lub opartych na kapitale niemieckim, uchwalono zwołać szerszy komitet złożony z wszelkich sfer społeczeństwa tarnowskiego, by akcji bojkotowej nadać odpowiedni rozmach.

Zebranie szerszego komitetu akcji bojkotowej odbyło się we środę 10 b. m. w sali Rady miejskiej przy udziale przedstawicieli życia gospodarczego i wolnych zawodów. Zagaił p. prof. inż. Kruszyna, a przewodniczył p. Nowak. Po dłuższej dyskusji zatwierdzono uchwałę komitetu organizacyjnego w sprawie bezwzględnego i zupełnego bojkotu towarów, filmów i czasopism niemieckich. Wprowadzenie w czyn powyższej uchwały oraz opracowanie szczegółów akcji bojkotowej powierzono komitetowi ścisłemu, złożonemu z przedstawicieli poszczególnych branż, wybranemu na miejscu. Społeczeństwo tarnowskie niewątpliwie zastosuje się do apelu komitetu i zbojkotuje wszystko co pochodzi z Niemiec: towary, filmy i czasopisma.

Co z Radą Miejską?

Jak było do przewidzenia, posiedzenia Rada miejskiej zwołane na 4-go i 6-go b. m. również nie odbyły się z powodu braku kompletu. Klub Pracy wierny swej uchwale — nie zjawił się. Termin ustalony przez Pana Wojewodę dla uchwalenia budżetu został zatem przekroczony, a tym samym los Rady miejskiej został przypieczętowany i należy ją już uważać za nie istniejącą. Kadencja Rady miejskiej kończy się bowiem 12 maja b. r. — tak, że nie zachodzi nawet konieczność jej rozwiązania. Ona już jest rozwiązana z mocy ustawy.

Gospodarką gminną kierować będzie Zarząd miejski aż do załatwienia protestów wyborczych. Przejściowy ten okres nie potrwa — zdaje się długo, gdyż według krążących pogłosek władza nadzorcza ma odrzucić wniesione protesty, a ostateczne rozstrzygnięcie tej sprawy ma nastąpić już w przyszłym tygodniu, o ile pogłoski te się sprawdzą — to nowa Rada zbierze się z końcem maja lub z początkiem czerwca br.

Komendantowi Betaru tow. Ch. Hillerowi z okazji Jego zaręczyn z p. Hanią Rubin z Mielca serdecznie gratuluje

Komitet lokal. Unii Syjon. Rewizjon. w Tarnowie

קן בית״ר והמפקדה בטרנוב מביעים את ברכתם לאח המפקד יחזקאל הילר לרגלי ארושיו עם החברה חנה רובין ממילץ תזכה לכונן את ביתך בציון המשוחררת ולהגאל בתוכה

קן בית״ר בטרנוב

Z okazji zaręczyn k. kolegi komendanta Betaru Chaskla Hillera z p. Hanią Rubin z Mielca serdecznie gratulujemy: יזכו לבנות עתידם על הרי יהודה

Markus Feigenbaum, Moses Gersten, Israel Feigenbaum i Dawid Strom

---

Kochanemu Chasklowi Hillerowi z okazji Jego zaręczyn z p. Hanią Rubin z Mielca najserdeczniej gratulują **Elieser Hudes, Jakub Gruszów, Josef Mayerhof i Abraham Grünspan**

Koledze i tow. Chasklowi Hillerowi z okazji zaręczyn z p. Hanią Rubin z Mielca serdecznie gratulują **Glasberg H., Jakober, Schlangenkopf, Mandel H. i F., Lehrhaupt Izak i Leib, i Hirsch S.**

Kol. Osiaszowi Schmalholzowi z okazji zaręczyn z p. Resią Goldman z Bochni serdecznie gratulują **Tobias Bruder, Markus Spira, Kopel Bergman i Natan Schopf**

Dzień Akiby

W Lag Baomer tutejsze gniazdo Akiby urządziło cały szereg imprez połączonych z poświęceniem sztandaru.

W godzinach przedpołudniowych odbyło się w Templu przy ul. Sw. Anny uroczyste nabożeństwo. Po odśpiewaniu kilku pieśni przez chór Akiby, wygłosił podniosłe kazanie p. prof. Wachtel, a piękne przemówienie okolicznościowe wygłosił p. dr Schenkel. Rozwinięcia i wręczenia sztandaru dokonał prezes p. dr Menderer, wygłaszając przy tym piękne przemówienie. Nabożeństwo zakończyło się odśpiewaniem Hymnu państwowego i Hatikwy.

O godzinie 12 w południe odbył się na boisku gimnazjum im. Thona uroczysty raport. W raporcie uczestniczyły również delegacje gniazd z Bochni i Radomyśla W. z sztandarami i delegacje organizacji młodzieży innych ugrupowań syjonistycznych, oraz członkowie komitetu lokalnego org. syjońskiej i zaproszeni goście. Po przemówieniu kierownika gniazda p. Wołowskiego mł. złożyli życzenia pp. Fenichel Z (kom. lok), Wołowski sen. (patronat), mgr Liebeskind (sekretariat nacz.), W. Kirschenbaum (Hanoar Hacijoni) i Altman (Betar).

W godzinach wieczornych odbył się w sali hotelu Bristol egzamin sprawnościowy z języka hebrajskiego i wiedzy judaistycznej.

Zakończeniem i kulminacyjnym punktem dnia Akiby była uroczysta akademia odbyta wieczorem w sali hotelu Bristol. Zagaił akademię wiceprezes kom. lok. tow. dr Goldberg, podkreślając konieczność zjednoczenia młodzieży ogólno-syjonistycznej, po czym dłuższe przemówienie wygłosił tow. dr Tisch z Krakowa, który przedstawił obecną sytuację polityczną syjonizmu i jiszuwu. Po udanych deklamacjach i produkcjach chóru Akiby przemawiali imieniem naczelnego sekretariatu Akiby mgr Liebeskind, zaś dr Porecki z Palestyny apelował o intensywną pracę na rzecz akcji Hagalila.

Uroczystość zakończyła się wbijaniem gwoździ pamiątkowych do drzewca sztandaru i odśpiewaniem hymnu państwowego i Hatikwy.

Z. F.

Z Zrzeszenia Kupców i Przemysłowców

Wydział ustalił dyżury członków w czasie przyjmowania stron przez sekretariat Zrzeszenia: Niedziela — wicepr. S. Dintenfass, poniedziałek — wicepr. H. Holländer, wtorek — Z. Fenichel, środa — I. Reich, Czwartek — prezes mgr H. Spielman.

We wtorek, 2 b. m. odbyło się posiedzenie komisji dla spraw „Funduszu pożyczkowego dla podupadłych kupców", na którym po rozpatrzeniu kilku podań, udzielono odnośnym petentom pożyczek.

Sekretariat Zrzeszenia udzielił w kwietniu b. r. 110-ciu członkom porad w sprawach handlowych oraz prawno-podatkowych i wystosował 29 pism w sprawach organizacyjnych.

Zaprzysiężenie rekrutów

We środę, 10 b. m. odbyło się w koszarach Chmieleńskiego przy ul. Mościckiego, zaprzysiężenie rekrutów z oddziałów tutejszego garnizonu.

Przemówienie okolicznościowe wygłosił dowódca garnizonu ppłk. Matuszek, po czym duchowni poszczególnych wyznań odbierali przysięgę od rekrutów. Od rekrutów żydowskich odebrał przysięgę naczelny rabin wojsk polskich p. major Steinberg. Po zaprzysiężeniu odbyła się defilada rekrutów.

Na F. O. N.

W ubiegłym tygodniu złożyli na ręce Pana Starosty Powiatowego Mieczysława Syski w Tarnowie, z przeznaczeniem na FON:

Dzieci szkoły Bajs Jakow — 30 zł, Engelberg Izak — 20 zł, dzieci szkoły powszechnej Safa Berura w Tarnowie — 200 zł, Dawid Goldman — 50 zł, pracownicy fabryki świec „Pszczółka" — kwit na wpłacone 34 zł za 2 bony POP., firma Schwanenfeld i Ska — obligacje Pożyczki Narodowej na 100 zł, Engländer Samuel — obligacje Poż. Narodowej na 50 zł, samorząd szkolny pryw. Gimn. Safa Berura w Tarnowie — obligacje Poż. Narod. na 100 zł, Müller Gutman — kwit na wpłacone 17 zł na bon POP., Jakub i Beila Wild — torebkę damską srebrną, 4 różne przedmioty srebrne i 8 monet srebrnych, Helena Zarembina — srebrną cukiernicę i szczypce i 3 złote pierścionki, Abraham Spielman — damską torebkę srebrną 2 srebrne papierośnice i złoty ołówek, Zofia Huberowa — bransoletkę damską srebrną, 6 różnych przedmiotów srebrnych, szpilkę złotą i 12 monet srebrnych, Abraham Strauss — 2 przedmioty srebrne, Samuel Perlberger — 3 pierścionki złote, Żyd. Klub Tow. Muza — 50 zł, Jerzy Smalec (restauracja p. Sułka) — 5 zł, Służba Szpitala Powsz. — 50 zł, Wolf Götzler — 100 zł oraz 50 monet srebrnych, Zw. Obyw. Pracy Kobiet w Łękawce — 15 zł, Parafialna Akcja Katolicka przy parafii XX. Misjonarzy w Tarnowie — kwit na wpłacone 580 złotych na POP., Zw. Pracy Obyw. Kobiet w Tarnowie — kwit na wpłacone 100 zł na POP. i obligacje Poż. Konsolid. na 50 zł, Stow. Caritas przy kościele XX. Misjonarzy — kwit na wpłacone 100 na POP., Ks. Superior Szymański Bronisław — kwit na wpłacone 300 zł, Gmina szkolna uczniów Państw. szkoły ogrod. w Tarnowie — kwit na wpłacone 51 zł za 3 bony POP, Bratnia pomoc uczniów Państw. Szkoły Ogrod. w Tarnowie — kwit na wpłacone 68 zł za 4 bony POP., Szkoła powszechna im. Słowackiego w Tarnowie — kwit na wpłacone 100 zł na POP., Komitet Rodzicielski szkoły im. Słowackiego w Tarnowie — kwit na wpłacone 100 zł na POP., Klasa VI szkoły powszechnej im. Słowackiego w Tarnowie — kwit na 34 zł za 2 bony POP., Klasa VII tej samej szkoły — kwit na wpłacone 17 zł za bon POP., Chaskel Klapholz — obligacje Poż Narod. na 50 zł i 2 przedmioty srebrne, Samuel Dintenfass — obligacje Poż. Konsolid. wartości 50 zł i 3 przedmioty srebrne, Mieczysław Pillersdorf — obrączkę ślubną i 8 przedmiotów srebrnych, Sabina Klein — obligacje Poż. Narod. na 100 zł i 10 monet srebrnych, Maria Rosieńska — damską złotą bransoletkę, Koło Zw. Rezerwistów w Tarnowie — kwit na wpłacone 100 zł na POP, Maria Adler — obligacje Poż. Narod. na 200 zł i 16 monet srebrnych, Jakub i Anna Wandstein — kwity na wpłacone 105 zł jako I-szej raty na POP., Mieszczak Karol Chyszów — obligacje Poż. Narod. na 100 zł, Gusta Goldfuss — 3 przedmioty srebrne, Arie Fried — złoty łańcuszek z wisiorkiem i 60 monet srebrnych, Bezrobotni pracownicy umysłowi zatrudnieni przez Pow. Komitet Pom. Zimowej w Tarnowie — kwit na wpłacone 100 zł na POP., Ks. Jan Słowik z Pleśnej — 20 zł, Kat. Stow. Mężów w Klikowej — 10 zł, Mojżesz Schnur — 10 zł i monetę złotą, Zw. Pracy Obyw. Kobiet Poręba Radlna — 10 zł, Józef Czarny — 40 zł, Józefa Lantnerowa — 50 zł i srebrną papierośnicę, dr Anna Wasserman — zegarek srebrny i 5 monet srebrnych, dr Juliusz Dresner — 2 monety srebrne, srebrną papierośnicę i obligację Państw. Pożyczki Konwersyjnej, Żydzi wysiedleni z Niemiec przebywający w Tarnowie — 27.50, Grono nauczycielskie i uczniowie szkoły mechanicznej w Tarnowie — kwit na wpłacone 204 zł za 12 bonów POP.

Czy spełniłeś już swój obowiązek wobec akcji Hagalila?

משתתפים אנחנו בצערו הגדול של חברנו ליב גסטווירט
במות עליו אביו ז"ל
בעבודתו הנאמנה לטובת ארץ-ישראל העובדת ימצא נוחם
מפלגת „התאחדות" בטרנוב

ברגש נדכה ונדאב משתתף אני בצערו הגדול של חברי
הנאמן אר' גסטווירט במות עליו אביו נ"ע
בעבודתו המסורה למען הגשמת רעיונותיו על אדמת
ארץ-ישראל העובדת ימצא נחומים
צבי אויסטר, טרנוב

Konferencja kas „Gmilas Chesed"

W niedzielę, 7 b. m. odbyła sie w Tarnowie konferencja delegatów kas bezprocentowych „Gmilas Chesed" rejonu tarnowskiego z udziałem delegatów Jointu w Warszawie pp. Taraszczewskiego i Kagana.

Zagaił konferencję p. Gewürz, po czym do prezydium wybrano pp. dyr. Maschlera (Nowy Sącz), W. Götzlera (Tarnów) i dr Horna (Dąbrowa). Referaty o pracy i zadaniach kas Gmilas Chesed wygłosił p. Taraszczewski, a p. dr Chomet przedstawił możliwości rozwojowe kas na terenie rejonu tarnowskiego, W dyskusji zabierali głos pp. Kagan, Batist i dr Horn. Delegatami do centrali rejonowej we Lwowie wybrano pp. dra Chometa i dyr. Maschlera (N. Sącz). Konferencja powzięła cały szereg uchwał, zmierzających do wzmożenia działalności Kas Gmilas Chesed.

K. K. L.

Wykaz puszek ściennych za luty 1939

Gmina Wyznaniowa zł 5.—, Heumanowie zł 2.56, Menasze Wachtel zł 2.50, Irma Wurzlowa zł 2—, Inż. Leon Plachte zł 2.—, Józef Fast zł 1,83, dr Mandel zł 1.55. Po zł 1.50: Dyr. Schinagel, Kornmehl i Fessel, dr Henryk Grünberg, Eliasz Steuer zł 1.35, Natan Rauchweiger zł 1.10, Herman Osterweil zł 1.10. Po zł 1.—: Izak Steinhaus, Józef Weissberg, Benjamin Katz, dr Leon Maschler, Jechiel Kurz, Spiller, Róża Römer, S. Rosenberg, Abraham Jortner, Artur Brigg, Mendel Potaschmacher, Henryk Holländer 0.97, Grünhutowie 0.90, Mojżesz Spiro 0.80, dr Feiwel 0.79, Jakub Grossbard 0.78. Po 0.75: B cia Seiden, Apteka Reicha, Mozes Schiff, Helena Leserowa, Nafali Bergman 0.74, Artur Rausch 0.74. Po 0.70: Seinwel Rosen, dr Menderer, dr Seidenwerg 0.61, Biblioteka Safa Berura 0.60. Po 0.60: Józef Müller, Jakub Rosenbaum, Wolf Taubenfeld, Izak Holloschützer 0.59, Ozjasz Wurzel 0.57, inż. Holloschütz 0.57, Perlberg 0.56, Szymche Feingold 0.55, Rossner 0.55, Leon Fleischer 0.55. Chaim Alban 0.53, Maurycy Abend 0.52. Po 0.50: Dawid Toder, Pralnia Warszawska, Birnówna, Adolf Stern, Kleinman, Dawid Mondschein, Rauchwerg, Dawid Langer, Etka Beck, Markus Chilowicz, inż. Löffelholz, Regina Apfel, Leon Ender, Zisze Selinger, dr Muskatenblit, Aron Taub. S. Fischelberg, Salamon Weiss, Abraham Faber, J. Berkelhammer, Zwi Zwecher, Götzowie, Adolf Sattler, Samuel Seinwel, Zygmunt Fenichel, Majer Weiss, dr Goldberg, F-ma Teka, Linzer, Rand, Sabina Laszkowitz, Wilhelm Gruschow, Salamon Turnheim, dr Fenichel, Lazar Selinger, Leon Birnbaum, Jechiel Engel, Salamon Krumholz, Chaim Landau, Samson Toder, Józef Geller, Ch. L. Siedlisker, Eisig Wróbel, Gedalje Bornstein, Jakub Steinbock. Datki pontżej 0.50 suma zł 10.40 z 42 puszek.

Wykaz wpływów za miesiąc kwiecień br.

Organizacja Mizrachi zł 337.15 (Mizrachi zł 200, Haszomer Hadat zł 137.15).

Liga Pracującej Palestyny zł 199.07 (Hitachdut zł 34.72, Gordonia zł 101.50, Haszomer Hacair zł 55.35, Arlosorowia zł 7.50).

Organizacja ogólno-syjon. zł 136.24 (ogólni syj. 42.85, Hanoar Hacijoni zł 39.01, Bnej Syjon zł 28.19, Akiba zł 26.19).

Jabne zł 40.50, Hacofe zł 14.62. Razem zł 727.58.

Obrona przeciwlotnicza i przeciwgazowa ludności

III

Jak należy przygotować tampony przeciwgazowe?

Najprostszym prowizorycznym środkiem indywidualnej obrony przeciwgazowej jest tampon przeciwgazowy. Sporządza się go z kilku warstw puszystego sukna lub 20—40 płatków gazy opatrunkowej. Powinien być wykrojony i uszyty w ten sposób, by można nim było szczelnie zasłonić nos i usta. Tampon ten w chwili alarmu lotniczego należy dobrze zwilżyć 2 proc. roztworem wodnym sody alkalicznej (łyżeczka kawowa na szklankę wody), albo roztworem wodnym mydła, przechowywanym w butelce odpowiedniej wielkości. Potrzebny roztwór mydła uzyskuje się przez rozpuszczenie w wodzie mydła szarego w takiej ilości, by woda była koloru mlecznego i dobrze śliska.

Poza tym do tych roztworów dobrze jest dodać gliceryny w ilości równej 1/5 przygotowanego roztworu.

Jak należy postępować z oświetleniem mieszkań?

W czasie pogotowia opl. istnieje także obowiązek zasłaniania okien, oraz zakaz palenia świateł z chwilą nastania zmroku.

Zasłony na okna są konieczne tylko w tych ubikacjach, które mają być oświetlone z nastaniem zmroku. W innych ubikacjach wystarczy tylko nie palić żadnego światła. Oświetlenie nawet na chwilę ubikacji o oknach nie zaopatrzonych w zasłony, jest bezwzględnie zakazane.

Zasłony na okna muszą być szczelne i wykonane z materiału nieprzepuszczającego światła.

Jeżeli okna są podwójne, to zasłonienia ich można dokonać również w ten sposób, że całe szyby okien wewnętrznych można szczelnie okleić na stałe czarnym lub ciemno niebieskim papierem. W dzień okna te mogą być otwarte, a zamykać je należy z nastaniem zmroku.

Co to jest alarm lotniczy?

Alarm lotniczy będzie ogłoszony równocześnie w całym mieście.

Zarządzenie alarmu oznacza, że zbliżają się nieprzyjacielskie samoloty bombardujące i że wkrótce mogą one rozpocząć bombardowanie.

Alarm ten będzie ogłaszany przy pomocy syren alarmowych, fabrycznych i kolejowych. Sygnałem alarmu będzie nadawanie ciągłego dźwięku tych syren w ciągu 3 (trzech) minut.

W domach mieszkalnych alarm lotniczy będą ogłaszały donośnym głosem „alarm" organa bezpieczeństwa samoobrony.

Zachowanie się w chwili alarmu lotniczego i podczas bombardowania regulują:

a) obwieszczenia rozplakatowane w mieście,

b) wskazówki wywieszone w bramach domów lub umieszczone w broszurkach L.O.P.P.,

c) komendanci opl. bloków, względnie kierownicy opl domów.

Podczas trwania alarmu lotniczego wskutek działania bomb lotniczych, w domach lub blokach domów mogą być ogłaszane alarmy dodatkowe — alarm gazowy lub alarm pożarowy.

Ile subskrybowano na POP

W powiecie tarnowskim 13.306 osób subskrybowało 1,135.800 zł, z czego wpłacono w gotówce zł 577.682.66. Szczegółowe wyniki podamy w następnym numerze, po ich ostatecznym ustaleniu przez komitet pożyczkowy.

Samorząd Uczniowski Liceum i Gimnazjum Tow. „Safa Berura" złożył na F. O. N. 1 obligację 6 proc. Pożyczki Narodowej na 100 zł i subskrybował Pożyczkę Przeciwlotniczą w kwocie 180 zł.

Z rocznika statystycznego m. Tarnowa za r. 1937

Poniżej podajemy następujące cyfry zaczerpnięte z rocznika statystycznego miasta Tarnowa za rok 1937.

Z dniem 31 grudnia 1937 ludność miasta Tarnowa wynosiła 54.849 mieszkańców.

W roku 1937 było w Tarnowie ogółem 1248 urodzeń, z tego 777 katolickich (425 chłopców i 352 dziewcząt) i 577 żydowskich (246 chłopców i 225 dziewcząt).

W tymże okresie zawarto w Tarnowie 433 małżeństw, z tego 286 rzym. kat., 145 żydowskich i 2 bezwyzn.

Zmarło ogółem 514 osób, w tym 301 katolików (155 kobiet i 146 mężczyzn), a 212 żydowskich (102 mężczyzn i 110 kobiet) i 1 kobieta bezwyznaniowa.

W aresztach miejskich przebywało 156 osób (9 nieletnich i 125 pełnoletnich mężczyzn, 5 nieletnich i 17 pełnoletnich kobiet.

Pożarów było 33 i 1 fałszywy alarm.

Przestępczość w zakresie przepisów podpadających orzecznictwu miejskiemu: nierejestrowanie rowerów 77, przekroczenia przepisów drogowych 23, sanitarno porządkowych 209, budowlanych 32, dorożkarskich 36 i ustawy polowej 7.

Z domu noclegowego korzystało 149 kobiet (65 miejscowych i 84 zamiejscowych), 527 mężczyzn (71 miejscowych i 456 zamiejscowych), 110 dzieci (85 miejscowych i 25 zamiejscowych) — razem 786 (221 miejscowych i 565 zamiejscowych)

Na otwartą gruźlicę zachorowało 188, a umarło 32, na dur brzuszny zachorowało 40, a umarło 3, na płonicę zachorowało 60 na błonicę 58 i umarł 1, na odrę zachorowało 37, na różę 12, na koklusz 7, na zapalenie opon mózgowych zachorowało 3 i umarł 1, na gorączkę połogową zachorowała 1, na jaglicę zachorowało 30, na świnkę zachorowały 9, a na tężec 1 — razem zachorowało na choroby zakaźne 446 osób, a umarło 37.

Przedszkoli było 5 z ogólną ilością dzieci 199, i 6 wychowawczyń, 10 publicznych szkół powszechnych z ogólną ilością dzieci 4.955, 95 nauczycieli i 111 izb lekcyjnych, 4 szkoły prywatne powszechne z ilością 731 dzieci, 33 nauczycieli i 26 izb lekcyjnych.

Dnia 31 grudnia 1937 zarząd miejski zatrudnił 269 urzędników i funkcjonariuszów a z tego w dziale administracyjnym 148 a w przedsiębiorstwach miejskich 121 (122 stałych i 147 kontraktowych).

Czysty majątek (papierowy) gminy według stanu z 31 marca 1938 (bez kapitałów zakładowych przedsiębiorstw) wynosił 5,070 384.56. Zadłużenie zewnętrzne Gminy na dzień 31 marca 1938 (wraz z przedsiębiorstwami jednak bez wzajemnego zadłużenia wewnętrznego wynosiło 6 991.835.59, w czym długi długoterminowe 6,589.577.58, weksle 140.788.41, inne długi 261 469.60.

Ze spraw miejskich

Magistrat uchwalił: 1) oddać w drodze przetargu ofertowego budowę ustępu publicznego na placu Rybnym firmie Wincenty Ścigalski, arch. w Tarnowie, 2) powierzyć wykonanie centralnego ogrzewania w budynku szkoły Czackiego firmie S. Warenhaupt, 3) skontrolować wykonaną kanalizację w Tarnowie i zaprojektować dalsze plany nawiązane do już wykonanej kanalizacji i zaangażować w tym celu odpowiedniego inżyniera.

Magistrat zatwierdził umowę z Zarządem dóbr X. Sanguszki w sprawie odszkodowania za pogłębienie rowu chyszowskiego, oraz uchwalił zaciągnąć w firmie Kamieniołomy M. Małop. w Krakowie kredyt materiałowy na budowę ulicy Krakowskiej w kwocie 32.000 zł.

Komunikaty

Bnej Syjon. Sobota 13 bm. o godz. 3 po poł. plenarne zebranie członków. Środa 17 bm. o godz. 8·15 wieczór zebranie grupy I i II. — Pogadanka dyskusyjna.

„Wizo". Wtorek 16 bm. o godz. 8.30 herbatka towarzyska. We czwartki i soboty zebranie towarzyskie. W poniedziałek 15 bm. posiedzenie Wydziału. Uprasza się o zwrot pieniędzy za sprzedane szekle. Termin zgłoszeń na KURS KWIATÓW upływa z dniem 17 bm. Reflektantki uprasza się o natychmiastowe zgłoszenie do p. drowej Goldbergowej. Kurs trwa 2 tygodnie i kosztuje 15 zł od osoby.

Zgłoszenia do egzaminów wstępnych do gimnazjum i liceum Tow „Safa Berura" przyjmuje Dyrekcja w godzinach urzędowych.

S. S. P. P. „Hitachduth" w Tarnowie urządza w sobotę 13 maja 1939 w lokalu własnym ul. Tertila 1 herbatkę towarzyską połączoną z tańcami. Recytacje i żywy dziennik.

Sławny cyrk Staniewskich przybędzie do Tarnowa i rozbije swe namioty na Kapłanówce. Otwarcie nastąpi we wtorek 16 bm. o godz. 8.30 wieczór.

KINO „APOLLO" wyświetla film p. t. „Kobieta którą kocham", w gł. roli Paul Muni.

Ceny ogłoszeń: Strona 350 zł, 1/2 str. 175 zł, 1/4 str. 90 zł, 1/8 str. 45 zł. 1/16 str. 30 zł, 1/32 str. 15 zł. Przed tekstem 100% drożej. Drobne za słowo 30 gr
Prenumerata: Miesięcznie zł 1·10, kwartalnie zł 3·30, półrocznie zł 6·6C, rocznie 13.20. Prenumerata zagraniczna miesięcznie zł 1·50

Wydawca i redaktor Chaim Friedman. Drukiem I. Engelberga w Tarnowie